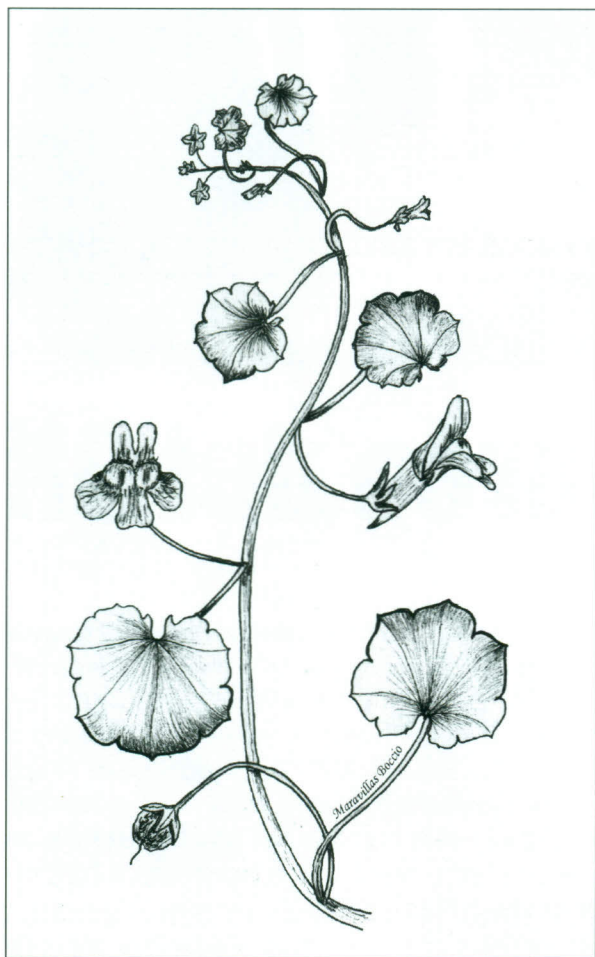

Parets velles dels pobles amb picardia

Josep M. Panareda Clopés
www.dumalis.cat

Dibuix de la picardia. © Maravillas Boccio

Els murs de les cases velles tenen l'encant de la longevitat, de les realitats desgastades i modelades per l'aigua, el vent, la calor, el fred i per tota mena de cucs, formigues, borinots, cargols i aranyes. Aprofitant les esquerdes dels rocs o els espais del morter mig desfet, hi arrenen nombroses plantes. Hi ha clapes de moltes que entapissen els indrets més tous, però el que veiem més sovint són herbes isolades arrelades a les esquerdes i adaptades a viure penjades i ben airejades. Una de les més freqüents és la picardia, que té com a nom científic *Cymbalaria muralis*.

La picardia és una herba fàcil d'identificar. És perenne i constituïda per diverses tiges una mica vermello-ses. El seu aspecte general és d'una mata petita, carnosa i gràcil, normalment ajaguda sobre el terra o penjada d'una paret. Les fulles recorden una mica les de l'heura. Són formades per un pecíol llarg, de fins a 7 cm, i més o menys corbat. El limbe és arrodonit o en forma de ronyó i amb les vores amb 5-9 lòbuls triangulars, aguts, amples i no gaire profunds; és verd a l'anvers i purpuri al revers.

Les flors són com les dels conillets, però molt més petites, al capdamunt d'un peduncle de fins a 10 cm. El calze de la flor és constituït per sèpals amb segments dividits fins a prop de la base, amb dents triangulars i agudes. La corol·la és d'un color violaci pàl·lid amb venes fosques i el paladar groc; a la base, té un esperó curt. El fruit és una càpsula que conté llavors petites, negres i amb crespes irregulars.

Una de les curiositats de la picardia és que el peduncle és recte durant la floració, i reflex quan fructifica, és a dir, es dirigeix enfora i avall, de manera que enterra el fruit. Es tracta d'un fototropisme negatiu, és a dir, en direcció contrària a la llum. El fet més espectacular és en les parets, ja que el peduncle gira de manera que endinsa el fruit dins les fissures del mur. Això permet la germinació de les llavors just en un indret apte per a sobreviure, la qual cosa afavoreix la seva subsistència.

La picardia ha estat plantada en jardins i testos. Té aplicacions en la medicina tradicional, ja que és considerada antiescorbútica, tonificant i diürètica. Es pren sobretot en infusió de les flors seques havent dinat o sopat.

Es creu que és una planta originària del centre-sud d'Europa i naturalitzada arreu d'Europa i més enllà. A Catalunya, ha estat introduïda de molt antic, i es fa en les fissures de les parets ombrívols del territori mediterrani humit i subhumit i de la muntanya mitjana.

És fàcil observar la picardia en les parets de les cases velles de Palau i Sant Esteve, i també de tots els pobles de la rodalia. També es troba en les parets de les masies i altres construccions, com ponts, rescloses i tanques, preferentment en el cantó més ombrívol.

La Maravillas ens ha dibuixat una planta sencera de picardia. Les flors prenen diferents posicions per a permetre observar la seva forma de conillet i la situació i forma de l'esperó.

